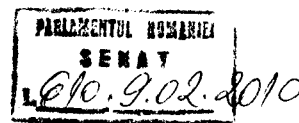
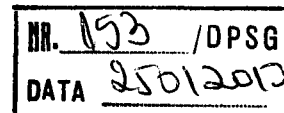

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată *„Lege privind unele măsuri prealabile lucrărilor de construcție de rețele de transport și distribuție energie electrică”*, inițiată de 81 deputați – PD-L, PSD, PC, Grupul parlamentar al Minorităților Naționale (Bp. 401/2009).

I. Principalele reglementări

Această propunere legislativă are ca obiect de reglementare stabilirea cadrului juridic *„pentru luarea unor măsuri de pregătire prealabilă a executării lucrărilor de construcție de rețele de transport și distribuție energie electrică”*.

Propunerea legislativă vizează, în esență, instituirea unor proceduri de expropriere derogatorii de la *Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică*, declarându-se, în acest scop, de utilitate publică toate lucrările de construcție de rețele de transport și distribuție energie electrică, de interes național, județean și local, expropriator fiind propus *„statul român prin operatorii de transport și distribuție, pentru lucrările de construcție de rețele de transport și de distribuție energie electrică aflate sub autoritatea Ministerului Economiei”*.

În *Expunerea de motive* se precizează că *„Acordarea accesului imediat după declararea investiției de utilitate publică, la terenurile afectate de realizarea obiectivelor este necesară pentru crearea infrastructurii critice de transport și distribuție de electricitate”*.

II. Observații

1. În ceea ce privește instituirea unor măsuri speciale de expropriere, derogatorii de la prevederile *Legii nr. 33/1994*, problemele vizează, în principal, momentul la care are loc transferul imobilelor din proprietatea privată în proprietatea publică a statului și în administrarea expropriatorului. Astfel, **art. 13** din propunerea legislativă prevede că *„Transferul imobilelor din proprietatea privată în proprietatea publică a statului și în administrarea expropriatorului operează de drept la data plății despăgubirilor pentru expropriere sau, după caz, la data consemnării acestora, în condițiile prezentei legi”*. Se dorește, astfel, o urgentare a finalizării construcției rețelei de transport/distribuție a energiei electrice, motivată în *Expunerea de motive* pe considerentul că *„procesele pentru stabilirea valorii de despăgubire a terenurilor se întind pe o foarte lungă perioadă de timp, fără posibilitatea accesului la teren pentru realizarea investițiilor”*.

În acest sens, precizăm că propunerea legislativă, în forma prezentată, derogă nu numai de la *Legea nr. 33/1994*, dar înfrânge și dispozițiile constituționale care garantează dreptul de proprietate privată. Astfel, art. 44 alin. (3) din *Constituția României, republicată*, prevede că exproprierea se poate face numai pentru o cauză de utilitate publică, cu o *„dreaptă și prealabilă despăgubire”*, iar potrivit alin. (6) al aceluiași articol, o astfel de despăgubire se stabilește *„de comun acord cu proprietarul sau, în caz de divergență, prin justiție”*.

Așadar, caracterul just al despăgubirii este stabilit fie urmare a acceptării de către titularul dreptului real a sumei propuse de expropriator, fie urmare a recunoașterii acestui caracter prin hotărâre judecătorească irevocabilă. Astfel fiind, despăgubirea nu ar putea fi considerată ca plătită numai prin simplul fapt al consemnării pe numele celui expropriat a unei sume incerte, potențial supusă unui proces aflat pe rolul unei instanțe judecătorești.

2. În același sens, nici justificarea din *Expunerea de motive*, în susținerea necesității derogării de la *Legea nr. 33/1994*, pe considerentul că procesele pentru stabilirea valorii de despăgubire s-ar întinde pe o lungă perioadă de timp, fără posibilitatea accesului la teren pentru realizarea investițiilor, nu poate fi reținută, întrucât:

- declanșarea unor astfel de procese se realizează numai în situația în care devine aplicabil art. 44 alin. (6) din *Constituție*, respectiv, doar în caz de divergență, pentru garantarea dreptului de proprietate privată, cu asigurarea accesului liber la justiție tuturor persoanelor afectate, în acord cu art. 21 din *Legea fundamentală*, termenele procedurale legale fiind rezonabile. Mai mult,

potrivit art. 32 din *Legea nr. 33/1994*, în caz de extremă urgență, impusă de executarea imediată a unor lucrări ce interesează apărarea țării, ordinea publică și siguranța națională, și în caz de calamități naturale (asigurându-se, astfel, condițiile prevăzute de art. 53 din *Constituție*) instanța, stabilind că utilitatea publică este declarată, poate dispune, prin hotărâre „*punerea de îndată în posesie a expropriatorului, cu obligația pentru acesta de a consemna în termenul de 30 de zile, pe numele expropriaților, sumele stabilite drept despăgubire...*”;

- în etapele anterioare acestei proceduri, nimic nu împiedică expropriatorul, statul român, prin ministerele de resort/organismele implicate/unitățile administrativ-teritoriale interesate, să procedeze la achiziționarea bunurilor imobile necesare completării domeniului public, în condițiile legii, în raport cu importanța/urgența obiectivelor vizate, de la caz la caz.

De altfel, chiar în conținutul art. 21 – *Exproprierea* – din *Legea energiei electrice nr. 13/2007, cu modificările și completările ulterioare* (lege organică aplicabilă domeniului energetic), legiuitorul a prevăzut că „*Terenul necesar pentru înființarea și funcționarea capacității energetice este fie proprietate privată a unui terț, fie a titularului autorizației, fie proprietate publică*”, iar „*Dacă terenul necesar pentru înființarea și funcționarea capacității energetice este proprietate privată a unui terț, solicitantul autorizației de înființare are ca primă opțiune cumpărarea terenului de la proprietar sau să inițieze procedura legală de expropriere a terenului pentru cauză de utilitate publică, cu despăgubirea proprietarului, în condițiile legii, și să obțină concesiunea acestuia, pe durata existenței capacității energetice*”.

Mai mult, prin *Legea nr. 13/2007*, s-au instituit, în beneficiul titularilor autorizațiilor de înființare de licențe în domeniu – asupra terenurilor/bunurilor proprietate publică sau privată a altor persoane fizice ori juridice, ori asupra activităților desfășurate de persoane fizice/juridice în vecinătatea capacității energetice – diverse drepturi necesare în domeniu, precum drepturile de uz pentru executarea diverselor lucrări și asigurarea funcționării normale a capacității, servituți de trecere subterană, de suprafață sau aeriană, dreptul de acces la utilitățile publice etc.

În consecință, ținând seama de caracterul de excepție conferit de *Constituție* și de *Codul civil* cedării prin expropriere a dreptului de proprietate privată, reiterăm opinia de a păstra, indiferent de domeniu, aplicabilitatea legii organice în vigoare, respectiv a *Legii nr. 33/1994*, care „*cuprinde dispoziții de natură să asigure atât cadrul legal adecvat procedurilor de expropriere și stabilire a despăgubirilor, cât și apărarea dreptului de proprietate privată*”, astfel cum a reținut legiuitorul, în preambulul acestei legi.

3. La **art. 2 alin. (1)** „se declară de utilitate publică toate lucrările de construcție de rețele de transport și distribuție energie electrică, de interes național, județean și local, expropriator fiind statul român prin operatorii de transport și distribuție, pentru lucrările de construcție de rețele de transport și de distribuție energie electrică aflate sub autoritatea Ministerului Economiei”.

Potrivit **art. 20**, dispozițiile acestei propuneri legislative „se completează în mod corespunzător cu prevederile Legii nr. 33/1994, precum și cu cele ale Codului civil și ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu prevăd altfel”. Astfel fiind, în acord cu interesul național/local al lucrărilor de utilitate publică ce urmează a se efectua, potrivit art. 5 și art. 12 alin. (2) din *Legea nr. 33/1994 „Utilitatea publică se declară pentru lucrări de interes național sau de interes local”*, expropriator fiind „statul, prin organisme desemnate de Guvern, pentru lucrările de interes național, și județele, municipiile, orașele și comunele, pentru lucrările de interes local”, ținând seama că lucrările respective intră, în mod corespunzător, în domeniul public al statului ori în domeniul public local, după cum este cazul.

Or, din conținutul *art. 2 alin. (1)*, nu rezultă care anume dintre rețelele de transport/distribuție energie electrică ar fi de interes național (urmând să intre în domeniul public al statului) și care ar fi „*interes județean și local*” (care ar intre, pe cale de consecință, în domeniul public local), iar în situația în care ar fi și astfel de rețele de interes județean/local, de ce s-ar propune a fi expropriator al acestora tot statul român, ca și pentru cele de interes național.

4. Prevederile **art. 2 alin. (4)** instituie posibilitatea exproprierii de terenuri și în scopul relocării utilităților, ceea ce ar putea conduce la interpretarea că alte bunuri decât rețelele de energie (conduce de gaz, apă, canalizare etc.) care sunt de utilitate publică ar putea face obiectul unei modificări pentru a face posibilă construirea de rețele de transport și distribuție energie electrică, fapt ce constituie o măsură inefficientă, în condițiile în care aceste utilități au fost amplasate tot pentru a servi unui interes public.

De asemenea, exproprierea terenurilor pentru lucrări de reabilitare, modernizare sau alte lucrări care nu implică ocuparea unor noi terenuri este nejustificată și abuzivă.

5. Prevederile **art. 4 alin. (6)** instituie posibilitatea creării unei situații *de facto* contrare celei *de jure*, prin modificarea, după definitivarea proiectului tehnic ori al detaliilor de execuție, a amplasamentului lucrării altfel decât acesta a fost stabilit în cuprinsul hotărârii Guvernului sau a autorității publice locale, ceea ce reprezintă o încălcare a cadrului legal aplicabil, care ar putea duce la numeroase abuzuri. Odată ce se stabilește printr-un act normativ care sunt

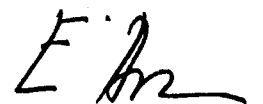
· etapele și condițiile în care se realizează o lucrare (în speță hotărâre de Guvern sau act al autorității publice locale competente), eventualele modificări care intervin asupra prevederilor din respectivul act normativ nu pot fi realizate decât prin modificarea actului normativ inițial, prin care au fost aprobate.

6. Aplicarea prevederilor **art. 5 alin. (8)** ar constitui, în opinia noastră, o măsură de natură a anula finalitatea avută în vedere de legiuitor prin *Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare.*

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**
Președintele Senatului